

ҺӘСӘН
СЕЈИДБӘЛЛИ

ВӘФАЛЫ ИТ ВӘ
ОҒРУ ПИШИК

hƏCƏN
CEJIDBƏLİ

**ВӘФАЛЫ ИТ ВӘ
ОҒРУ ПИШИК**

*Рәссамы
Бәһмән Әлијев*

Азербайджанская
республиканская
БИБЛИОТЕКА
им. М.Ф. Ахундова

**КӘНЧЛИК
БАКЫ
1986**

КИЧИКЈАШЛЫ УШАГЛАР УЧУН

Сендбејли Гасан
ВЕРНЫЙ ПЕС И КОШКА ВОРОВКА
(На азербайжанском јазике)
Сејидбајли Гасан
ВӘФАЛЫ ИТ ВӘ ОҒРУ ПИШИК
Гянджлик-Баку-1986

Редактору Тоғиғ Әбдулһасанов. Базли редактору Ф. Мәммедов. Техники редактору Н. Сулейманов. Корректору К. Мехдијева.

ИБ № 1816.

Јыгылмага ериллиши 2.12.86. Чапа имзаланмиши 18.12.86. Кағыз формата 60x90мм. Офсет кағыз. Әзби гарнитур. Офсет усулу илә. Шарти члв 1,0. Рәвкли шарти члв 2,0. Учот нәкр. а 1,0. Тиражи 4000. Сифариш № 1982. Гянджлик 10 гал.

Азербайжан ССР Дәвлат Нәшријат, Полиграфія вә Китаб Тичарәти Ишлари Кошпаси.

„Кәчлик“ нәшријати Баки, һусу һачмев күчәси, 4.
3 №-ли Баки Китаб мотәәси, Баки, Ә. Тағиәдә күчәси, 1.
Бакинскан кинәлән типография № 3, Баку, ул. А. Тағиәдә, 4.

Мешә таласында бир ев вар иди. Бу евни һасарынын дашлары о гәдәр көһнә иди ки, үстүнү мамыр басмышды. һәјәтдә алма-армуд ағачы вә ары пәтәји варды. Бурада кичик бир бостан да салынмышды. Бу евдә Камран баба јашајырды. О, мешә көзәтчиси иди.

Күнләрин бириндә чобанлар Камран бабаја бир күчүк бағышладылар. Күчүјүн белиндә вә башынын сағ тәрәфиндә гәһвәји халлары вар иди. Гулагларыны лап көрпә вахтларындан кәсмишдиләр. Чүнки саллагулаг ит јатанда пис ешидир, гулағы кәсик ит исә ајыг јатыр, һәр хырда хышылтыны тез алыр.

Камран баба күчүјүн адыны Вәфалы гојду.

Эвваллэр Вэфалы мешэдэн кәлән сәсләрә гулаг верәр, һәр дәгигә јериндән сычрајыб һүрәрди. Заман кечдикчә горхулу шәјләрә һүрмәјә башлады.

Бир күн Камран баба јенә кәндә кетди, чәрәк биширмәк үчүн ун алды. Кери гајыданда күчәдә чох арыг бир пишик көрдү. Пишик сојугдан тир-тир әсирди. Дивара гысылыб јумаг кими јумруланмышды. Камран бабанын пишијә јазыгы кәлди. Пишији гучағына алды.

— Мијо...

Камран баба галын гашларыны чатыб деди:

— Урәјини гысма, һәјәтимдә сәнә дә јер тапылар.

Гоча пишији дә евинә кәтирди, онун адыны Фағыр гојду. Пишик эввал евин бир күнчүнә гысылды. О

һәр шәјдән горхурду. Сонра јаваш-јаваш һәјәтә бојланды... Гушларын чығыртысы ешидилирди. Пишик белни әјәрәк о тәрәф, бу тәрәфә бахды, бирдән Вэфалыны көрдү. Түкләрини габардыб горха-горха фынхырды:

— Пффф... Буна бах!...

Вэфалы илә Фағыр белә таныш олдулар.

Күнләр кечди, ајлар доланды, Вэфалы бөјүк бир ит олду. Фағыр да јекә бир пишик. Онун түлкү кими шәлә гујруғу вар иди. Јаман тәнбәл иди. Мәтбәхдә вә евдә көзүнә јемәли нә дәјсә кизлинчә оғурлајыб јәјирди. Вэфалы исә сәһәрдән ахшама гәдәр һәјәти доланыб кешик чәкирди.

Бир дәфә Камран баба мәтбәхдә һаһар едирди. Бирдән мешәдә сәс-күј гопду. Камран баба фикирләшди ки, јахында чанавар вар. Тез түфәнкини көтүрүб мешәјә јолланды. Пишиклә ит евдә галды. Фағыр һәмишәки кими эввалчә ағача дырмашды, будағын үстү илә јеријиб мәтбәхин пәнчәрәсиндән ичәри атылды. О, Вэфалынын горхусундан мәтбәхә һәмишә белә кирәрди. Фағыр Камран бабанын хәрәјини јемәјә

башлады. Вәфалы сәс ешидиб мэт-
бәхә гачды. Фағыр о саат пәнчәрәјә
атылды. Вәфалы гәзәблә һүрдү:

— һам... һам... һам... Рәдд ол
бурдан, һам, һам... оғру пишик!

Пишик үз-көзүнү туршутду, тән-
бәл-тәнбәл фынхырды:

— Пфф... Бир буна бах... Сәнә
нә вар?

Вәфалы габаг пәнчәләрини дива-
ра сөјкәјиб дикәлди. О, Фағырын
шәлә гујруғундан тутмаг истәди.
Амма Фағыр ағача һоппанды. Бу
вахт һәјәт гапысы ачылды. Камран
баба кәлди. Вәфалыны зинкилдәјә-
зинкилдәјә мэтбәхдән чыхан көрдү.
Гоча мэтбәхә кечди, әлләрини јујуб
јарымчыг галмыш хәрәјини јемәк
истәди. Амма нимчәси бош иди. Бу,
гочанын хошуна кәлмәди.

Бир күн кечди. Камран баба нимчәјә хәрәк төкдү.
Амма јемәди. Мэтбәх гапысыны ачыг гојду. Өзү исә
мешәјә кетди. Фағыр јенә ағача дырмашды. Мэтбә-
хин пәнчәрәсиндән ичәријә һоппанды. Вәфалы буну
көрүб һүрә-һүрә мэтбәхә кирди. Фағыр ири тикәни
гапыб пәнчәрәјә атылды.

Камран баба евә гајытды, мэтбәхә кириб көрдү
ки, хәрәјини јенә јејибләр. Бу дәфә Вәфалы мэтбәхдә
јох иди. Амма гоча торпағын үстүндәки ләпири көр-
дү. Демәк онун хәрәјини Вәфалы јемишиди.

Камран баба Вәфалыны һәјәтдән говуб деди:

— Евимдә оғру ит сахлајә билмәрәм.

Вәфалы һүрдү, јалварды. Амма гоча ону һәјәтә
бурахмады ки бурахмады.

Фағыр һасарын үстүндә отуруб ачыг верди:

— Мијо...умијо...нијә ағлајырсан?!

Вәфалы һирсли-һирсли зинкилдәди.

— Мырррр...

Пишик дә мырылданды:

— Чох зинкилдәмә...

Вәфалы јанды, нә јанды.

— Һам... һам... һам... җахшы, оғру пишик, дүшәр-сән әлимә.

Пишик деди:

— Пфф... кет ишинә.

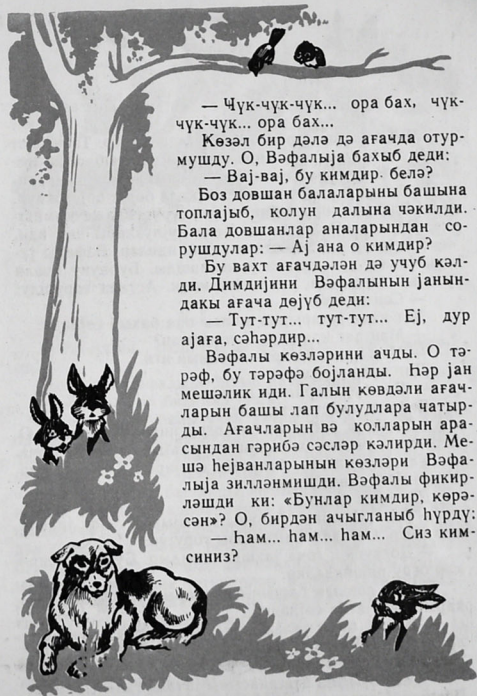
Фағыр дөнүб архасыны итә чевирди. Шәлә гујру-гуну һасардан ашағы саллады. Вәфалы јухары һоппанды. Фағырын шәлә гујругундан јапышды, дартыб ону јерә сады. Фағыр түкләрини габартды. Чајнагларын Вәфалынын үзүнә чырлды. Вәфалы ачыгланды:

— Һам... һам... һам... һам...

Вә бу вахт пишини гујруғу ағзындан чыхды. Фағыр көтүрүлдү. Вәфалы да далынча. Онлар һасарын этрафында дөврә вурмаға башладылар. Фағыр лап башыны итирмишди. О, мешәјә сары үз тутду. Вәфалы да архасынча көтүрүлдү. Онлар гочанын евиндән хејли узаглашдылар. Фағыр коллугда кизләнди. Вәфалы ону итирди. Вәфалы јан-јерәсинә бахды. Эт-рафдан гушларын чығыртысы, һејванларын нәрилтиси ешидилирди. Вәфалы чох кәзди. Ахырда јорулду. Бир колун дибиндә јумруланыб јатды...

Сәһәр ачылыр, һава ишыглашырды. Мешә гушлары сәс-сәсә вериб охујурдулар. Меһ колларын вә ағачларын јарпаглары илә пычылдашырды.

Гушлар будагдан-будаға гонуб дејирдиләр:

— Чүк-чүк-чүк... ора бах, чүк-чүк-чүк... ора бах...

Көзәл бир дәлә дә ағачда отурмушду. О, Вәфалыја бахыб деди:

— Вај-вај, бу кимдир. белә?

Боз довшан балаларыны башына топлајыб, колун далына чәкилди. Бала довшанлар аналарындан сорашулар: — Ај ана о кимдир?

Бу вахт ағачдәлән дә учуб кәлди. Димдијини Вәфалынын јанындакы ағача дөјүб деди:

— Тут-тут... тут-тут... Еј, дур ајаға, сәһәрدير...

Вәфалы көзләрини ачды. О тәрәф, бу тәрәфә бојланды. Һәр јан мешәлик иди. Галын көвдәли ағачларын башы лап булудлара чатырды. Ағачларын вә колларын арасындан гәрнбә сәсләр кәлирди. Мешә һејванларынын көзләри Вәфалыја зилләнмишди. Вәфалы фикирләшди ки: «Бунлар кимдир, көрәсән»? О, бирдән ачыгланыб һүрдү:

— Һам... һам... һам... Сиз кимсиниз?

Мешә һејванлары горхуб кизләндиләр. Тәкчә дағ кәли ағачларын арасында гүрүрлә дајаныб, гара көзләрини Вәфалыја дикди. Вәфалы тәәччүблә дағ кәлино бахды. Елә билди ки, дағ кәли бөјүк бир гочдур. Ахы Вәфалы көрпәлијини гојун сүрүсүндә кечирмишди. Ордакы гочларын да белә бујнузлары вар иди. Амма онлар дағ кәлиндән кичик идиләр. Вәфалы јаваш-јаваш дағ кәлино јахынлашды. Бурнуну ирәли узадыб имсиләди, даһа һүрмәди. Астача сорушду:

— Сән кимсән?

Дағ кәли јухарыдан ашағы она бахыб сөјләди:

— Мән дағ кәлијәм. Сән кимсән?

— Мән итәм. Камран бабанын ити.

Дағ кәли сорушду:

— Бәс бураларда нә кәзирсән?

Вәфалы көксүнү өтүрдү:

— Камран бабанын бир оғру пишији вар иди. О һәр күн гочанын хөрәјини оғурлајыб јејирди. Гоча исә елә билирди ки, буну мән еләјирәм. Она көрә дә һәјтиндән говду мәни.

Дағ кәли деди:

— Биз Камран бабаны таныјырыг. Чох јахшы адамдыр. О бизим һамымызы горујур.

— Доғрудур, гоча јахшы адамдыр. Бүтүн тәгсирләр оғру пишикдәдир.

Горхаг довшан башыны колларын арасындан чыхарыб еһтијатла сөјләди:

— Бәлкә, бу ит јалан данышыр? Бәлкә, бизим балаларымызы јемәјә кәлиб?

Дағ кәли ону архајын етди:

— Мән бу итин ата-анасыны јахшы таныјырам, ај Довшан. Чанаварларын гәнимидир онлар.

Ағачын башында әјләшмиш дәлә севинди.

— һи-һи-һи... онда гој бу ит галсын бизим мешәдә...

Дағ кәли Вәфалыја бахыб разылашды:

— Јахшы, гал бизимлә јаша.

Һејванлар Вәфалы үчүн кичик бир кома тикмәјә башладылар. Гушлар димдикләриндә чөр-чөп кәтирди, довшанлар ити дишләри илә хырда будаглары гопардылар. Ахшама јахын кома һазыр олду. Вәфалы мешәдә јашамаға башлады. Ит, һеч бир јыртычы һејвандан горхмур, чанаварларла вурушур, онлары мешәдән говурду. Вәфалы ајылара да һүрүрдү. О күндән көмәксиз мешә һејванлары раһат јашамаға башладылар. Һәрдәнбир дағ кәкликләри гаггылдајыб мешәни башларына көтүрүрләр. Вәфалы о саат баша дүшүрдү ки, јахында јыртычы һејван вар. Чәлд комасындан чыхыб јыртычыны говурду.

Пајыз кәлди. Ағачларын јарпаглары саралыб төкүлдү. Бир күн дәлә гача-гача Вәфалынын јанына кәлди вә горха-горха деди:

— Вәфалы, билирсән нә вар?

Вәфалы сорушду:

— Нэ вар?

Дэлэ башына кэлэнлэри данышмаға башлады:

— Отурмушдум ағачда. Бир дэ көрдүм ки, ајылар өз араларында сөһбәт едирләр, онлар Камран бабанын ары пәтәкләрини оғурламағ истәјирләр.

Вәфалы дөләјә инанмады, шүбһә илә сорушду:

— Бәлкә, јалан дејирсән?

Дөлә анд ичди:

— Бах, бу шәлә гујруғум һағгы доғру дејирәм.

Вәфалы јериндән галхды:

— Онда кәрәк мән Камран бабанын көмәјинә кедәм.

Дөлә мешә һејванларына хәбәр верди. Вәфалынын јени достлары бир јерә топлашдылар.

Вәфалы деди:

— Камран бабанын евинин јолуну мәнә ким кестәрә биләр?

Дөлә тез чаваб верди:

— Мән...

Довшан да чүр'әтлениб ирәли чыхды:

— Мән дэ кестәрә биләрәм.

Дағ кәли бујнузларыны ағача сүртүб фикирләшди, сонра деди:

— Гој јолу гушлар кестәрсинләр, ахы онлар тез учурлар.

Гушлар севинчлә пырр еләјиб учдулар.

— Чүк-чүк-чүк... чүк-чүк-чүк... Кәл кедәк, кәл кедәк, Вәфалы.

Вәфалы ирәли гачды. О, әјри-үјрү јоллардан, галын коллардан кечди, гушлар, нәһајәт, уца бир ағача гондулар, чүккүлдәшиб дедиләр:

— Чүк-чүк-чүк... Одур һе-е-еј... Камран бабанын еви.

Һава гаралмышды. Бу вахт Вәфалы көрдү ки, үч бөјүк ајы еһтијатла евин һасарына јахынлашыр. Вәфалы бәркдән һүрә-һүрә ајыларын үстүнә чумду.

— Нам... нам... нам... Рәдд олун бурадан... нам...
Јохса сизи дидиб парчаларам...

Ајылар әјри пәнчәләри үстүнә галхдылар, нәрил-
дәдиләр.

— Кәл көрәк ким-кими дидиб парчалар?

Вәфалы кәһ бу ајынын, кәһ да о ајынын үстүнә
атылып һүрүрду:

— Нам... нам... нам... Кедин бурдан... нам... нам...

Сәсә Камран баба чыхды, әлиндәки түфәнки дол-
дуруб ајылар сары күллә атды. Ајылар мешәјә гач-
дылар. Вәфалы ахсаја-ахсаја онлары говмаға башла-
ды. Камран баба ити сәсләди:

— Вәфалы, Вәфалы...

Вәфалы севинә-севинә гочанын јанына кәлди.
Камран баба итин јарасыны сарыјыб деди:

— Сән, доғрудан да, Вәфалы имишсән, һејф ки...

Вәфалы һасарын үстүндә отуран оғру пишији кө-
рүб мырылданды. Фағыр севинди. Вәфалы кәлмишди
дејә Фағыр јенә дә архајынлашмышды. Инди истәди-
ји гәдәр оғурлуғ еләјә биләрди.

Камран баба көһнә гајда үзрә хөрәк биширди.
Нимчәсинә төкдү. һәјәтә чыхыб ағачларын далында
кизләнди, пусмаға башлады.

Оғру пишик көрдү ки, мөтбәх гапысы ачығдыр.
Ичәридән ләззәтли бишмиш ији кәлир. Ағача дыр-
машды, мөтбәхин пәнчәрәсинә јахынлашды. Бир аз-
дан габ-гачаг сәси кәлди. Вәфалы һүрүб ахсаја-ахсаја
мөтбәхә кирди. Буну көрән Камран баба да өзуну
јетирди. Фағыр ағзында бөјүк бир эт парчасы пәнчә-
рәдә отуруб, мырылдана-мырылдана јејирди. Белә-
ликлә, Камран баба әсл оғруну тапды.

Камран баба ачығланыб пишији евдән говду:

— Кет мәнним евимдән... Бир дә бу тәрәфләрә кәл-
мә...

Пишик тиканлы дили илә ағыз-бурнуну јалајыб
деди:

— Мијо...

Вәфалы онун үстүнә атылды:

— Мыррр... Рәдд ол бурдан, оғру пишик!

Пишик «пыфф» еләҗиб гачды. Вәфалы ону мешә-
нин дәринликләриннә гәдәр говду.

10 рат.

